

Les 37 – Antwoorden

Opdracht 1: Geef de vervoeging van het werkwoord Overslaan, stappen over ..., נִסַּח {pásach} [pa'al]. Er zijn enkele uitzonderingen omdat het werkwoord eindigt op een n.

Persoon	Tegenwoordige tijd	Verleden tijd	Toekomende tijd	Persoon
Ik (m)	פִּסַּח pose'ach	פִּסַּחְתִּי pásachtie	אֶפְסַח èfsach	אֲנִי
Ik (v)	פִּסַּחְתִּי posachat	פִּסַּחְתִּי pásachtie	אֶפְסַח èfsach	אֲנִי
Jij (m)	פִּסַּח pose'ach	תִּפְסַחְתָּ pásachtá	תִּפְסַח tifsach	אַתָּה
Jij (v)	פִּסַּחְתִּי posachat	תִּפְסַחְתִּי pásacht	תִּפְסַחְתִּי tifs'echie	אַתָּה
Hij	פִּסַּח pose'ach	פִּסַּח pásach	יִפְסַח yifsach	הוּא
Zij	פִּסַּחְתָּ posachat	פִּסַּחְתָּ pascháh	תִּפְסַח tifsach	הִיא
Wij (m)	פִּסַּחְנוּ pos'chiem	פִּסַּחְנוּ pásachnoe	נִפְסַח nifsach	אֲנַחְנוּ
Wij (v)	פִּסַּחְתִּי pos'chot	פִּסַּחְתִּי pásachnoe	נִפְסַח nifsach	אֲנַחְנוּ
Jullie (m)	פִּסַּחְנוּ pos'chiem	פִּסַּחְתֶּם p'esachtèm	תִּפְסַחוּ tifs'echoe	אַתֶּם
Jullie (v)	פִּסַּחְתִּי pos'chot	פִּסַּחְתֶּן p'esachtèn	תִּפְסַחוּ tifs'echoe	אַתֶּן
Zij (m)	פִּסַּחְנוּ pos'chiem	פִּסַּחוּ pás'choe	יִפְסַחוּ yifs'choe	הֵם
Zij (v)	פִּסַּחְתִּי pos'chot	פִּסַּחוּ pás'choe	יִפְסַחוּ yifs'choe	הֵן

Gebiedende wijs: m: נִסַּח p'esach ,v: יִפְסַח pis'chie , mv: יִפְסַחוּ pis'choe, Inf: לִפְסוּחַ lifso'ach

Opdracht 2: Het lied *Mah nishtana*, met de vier vragen van het begin van de Sedermaaltijd.

מה נשתנה הלילה? הזה מכל הלילות?	mah nishtannáh halayláh hazèh, mikol hallelot?	Wat verschilt deze avond van alle avonden?
שבכל הלילות אנו אוכלים חמץ ומצה הלילה הזה כולו מצה?	shèb'echol hallelot ánoe ochliem chámets oematsáh, hallayláh hazèh, koelo matsáh?	Want op alle avonden wij eten brood en matse, deze avond alleen matse?
שבכל הלילות אנו אוכלים שאר ירקות הלילה הזה כולו מרור?	shèb'echol hallelot ánoe ochliem sh'e'ár y'eráqot, hallayláh hazèh, koelo márór?	Want op alle avonden wij eten diverse groenten, deze avond alleen maror?
שבכל הלילות אין אנו מטבילין אפילו פעם אחת הלילה הזה שתי פעמים?	shèb'echol hallelot en ánoe matbilien a'filoe pa'am achat, * hallayláh hazèh, sh'ete p'e'ámieim?	Want op alle avonden niet wij indopen zelfs één maal, deze avond twee malen?
שבכל הלילות אנו אוכלים בין יושבים ובין מסובין הלילה הזה כולנו מסובין?	shèb'echol hallelot ánoe ochliem ben yoshviem oeven m'soebien, * hallayláh hazèh, koelánoe m'soebien?	Want op alle avonden wij eten tussen zitten en leunen, deze avond wij allen leunen?

Dit is een nogal letterlijke vertaling; soepeler vertaald ziet het er zo uit

Wat is er vanavond anders dan alle avonden?

Want alle avonden eten we (gezuurd) brood en matse, deze avond alleen matse?

Want alle avonden eten we allerlei groenten, deze avond alleen maror (bittere groente) ?

Want alle avonden dopen we zelfs niet eenmaal in, deze avond twee maal?

Want alle avonden eten wij tussen zittend en leunend, deze avond leunen we allen?

Let op het woord שבכל, dit bestaat uit het bijwoord כל {kol} Al, iedere, geheel, met het voorzetsel ב {b'e} In, en het betrekkelijk voornaamwoord of voegwoord ש {shè} Die, dat.

* Bij enkele woorden (matbilien, mesoebien) zie je de Aramese meervoudsuitgang -ien

Les 38 – Status Constructus

Twee zelfstandige naamwoorden kunnen achter elkaar worden geplaatst om samen een nieuw begrip aan te duiden of (met name in het Bijbels Hebreeuws) een bezitsrelatie. Dat heet in het Latijn *Status Constructus*, in het Engels *Construct*, en in het Hebreeuws סְמוּחַת {smichoet}, nabijheid, verwantschap.

- Tussen de twee woorden staat veelal een koppelstreep.
- Het eerste woord krijgt de 'status constructus' vorm, verliest de nadruk, waardoor veelal de klank vervluchtigt en klinkers verkorten. Voor de meeste zelfstandige naamwoorden geldt:
 - Het enkelvoud van een mannelijk z.n. blijft onveranderd of klinken worden verkort.
 - Het meervoud van een mannelijk z.n. vervangt י {iem} door י' {e}.

- Het enkelvoud van een vrouwelijk z.n. eindigend op הַ {ah} vervangt de uitgang door תַּ {at}.
- Het meervoud van een vrouwelijk z.n. verandert niet of krijgt kortere klanken.
(Bij de begrippen 'mannelijk' en 'vrouwelijk' gaat het hier om de *vorm*, niet om de *grammatica*).
- De duaal (tweevoud) uitgang םַיִּם {ayiem} verandert in יַיִ {e}.
- Een aantal oudere woorden hebben hun eigen constructvorm:

בַּיִת	bayiet	huis	wordt	בֵּית	bet	huis van
בֵּן	ben	zoon	wordt	בֶּן	bèn	zoon van
בָּנִים	baniem	zonen	wordt	בְּנֵי	b ^e ne	zonen van
מַלְכוֹת	m ^e láchot	koninginnen	wordt	מַלְכוֹת	malchot	koninginnen van

- Het tweede woord krijgt de nadruk en blijft onveranderd.
- Bij het vormen van een *Status Constructus* vervallen eventueel aanwezige voorzetsels en voorvoegsels. Een eventueel lidwoord komt voor het *tweede* woord. (בַּ en לְ mogen wel voor het eerste woord, בּ en לֹ niet).

Indien het onderwerp bepaald is, door het gebruik van een eigennaam of een bezitsuitgang, wordt géén lidwoord gebruikt. B.v. בֵּית-דָּוִד {bet-david}, het huis van David.

- Bij meerdere 'eigenaren' wordt voor elk van deze de *Status Constructus* toegepast: 'De bal van Jan en Kees' wordt 'De bal-van Jan en de bal-van Kees'.

בְּנֵי הַמֶּלֶךְ וּבְנֵי הַמַּלְכָּה {b^ene hammèlèch oev^ene hammalkáh}, 'de zonen-van de-koning en de zonen-van de-koningin', de zonen van de koning en de koningin.

- Een eventueel bijvoeglijk naamwoord komt achter de *Status Constructus*, en richt zich betreffende geslacht en getal naar het eerste woord. Voorbeeld: סוּסוֹת הַמֶּלֶךְ הַטּוֹבוֹת {soesot hammèlèch hatovot}, 'merries-van de-koning de-goede', de goede merries van de koning.

Een aantal voorbeelden:

בַּיִת	bayiet	Huis, constr.	בֵּית-חֹלִים	bet-choliam	Ziekenhuis
בָּתִּים	batiem	Huizen, constr	בְּתֵי-חֹלִים	baté-choliam	Ziekenhuizen
חֹלָה	cholèh (m)	Zieke, patient	בֵּית לֶחֶם	bet lechem	'Broodhuis', Bethlehem
חֹלָה	choláh (v)	Zieke, patiente	בֵּית סֵפֶר	bet sefèr	'Boekhuis', (een) school
לֶחֶם	lèchèm (m)	Brood	בֵּית הַסֵּפֶר	bet hasefèr	De school
עֹגָה, עֹגָה	oegáh (v)	Cake, koek, taart	עֹגַת הַשּׁוֹקוֹלָד	oegat hashoqolad	De chocoladecake
שׁוֹקוֹלָד	shoqolád (m)	Chocolade	כָּלֵב רְחוּב	kèlèv r ^e chov	Straathond
כָּלֵב	kèlèv (m)	Hond	בַּקְּבוּק הַחֵלָב	baqboeq hècháláv	De fles melk
רְחוּב	r ^e chov (m!)	Straat רְחוּבוֹת			(Waarom hècháláv? Zie les 06)
בַּקְּבוּק	baqboeq (m)	Fles			
חֵלָב	cháláv (m)	Melk			

Woordenschat

סָמַךְ (על)	sámach (al) [pa'al]	Vertrouwen (op), steunen
<i>Niet te verwarren met het werkwoord נָמַשׁ {sámach} Zich verheugen, blij zijn.</i>		
סָמוֹךְ	sámoech (bn)	Dichtbij, aangrenzend, gesteund, leunend
סָמוֹךְ, סְמוּכָה	sámoch (m), sámocháh (v)	Steun, stut (ook persoon)
סָמַךְ	sèmèch (m)	Steun, stut; autorisatie
סְמִיכָה	smicháh (v)	Steun; leunend op; rabinale bevoegdheid
סְמִיכוֹת	smichoet (v)	Nabijheid, verwantschap; <i>status constructus</i> ; bevoegdheid om als rabbijn te fungeren
סְמִיכוֹת	samchoet (v)	Bevoegdheid, autoriteit, expertise
יִצְחָק	yitschaq	Isa'ak, Izak

Opdracht 1: Geef de uitspraak en de vertaling.

- סוּסוֹת הַמֶּלֶךְ
- בֵּית אַבְרָם (Gen. 12:1)
- בְּדָוִד

- עיני אחי
- מלכת יהודה
- אַנְכִי אֱלֹהֵי אָבִיךָ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב (Exodus 3: 6)
- כִּי-סָמַךְ מֹשֶׁה אֶת-יָדָיו, עָלָיו (Deuteronomium 34:9)
- הַיּוֹם הַזֶּה: סָמַךְ מֶלֶךְ-בָּבֶל אֶל-יְרוּשָׁלַם (Ezechiël 24:9)
- סָמוּךְ לְבו (Psalm 112:8)
- Sinaasappelbomen
- Appelsap
- Bethlehem
- De grote kinderkamer
- De kinderen zijn in de scholen
- De kaasgebakjes
- De avondmaaltijd

Opdracht 2: Geef de volledige vervoeging van het werkwoord סָמַךְ sámach [pa'al] Vertrouwen (to rely). Controleer jezelf op de website <http://www.hebrew-verbs.co.il>.

Persoon	Tegenwoordige tijd	Verleden tijd	Toekomende tijd	Persoon
Ik (m)	אֲנִי
Ik (v)	סוּמַכְתִּי somèchèt	סָמַכְתִּי sámachtië	אֶסְמַךְ èsmoch	אֲנִי
Jij (m)	אַתָּה
Jij (v)	אַתְּ
Hij	הוא
Zij	היא
Wij (m)	אֲנַחְנוּ
Wij (v)	אֲנַחְנוּ
Jullie (m)	אַתֶּם
Jullie (v)	אַתֶּן
Zij (m)	הֵם
Zij (v)	הֵן

Geb. wijs: m: סָמוּךְ s^emoch, v:....., mv:, infinitief: לְסָמוּךְ lismoch

Bronnen: Leerboek der Hebreeuwsche taal, rabbijn S.Ph. De Vries; en.wikipedia.org; Grammatica van het Bijbels Hebreeuws, Nat-Lettinga; Teach Yourself Biblical Hebrew, prof. R.K. Harrison; www.hebrew-verbs.co.il; Hebrew with pleasure, Edna Kadman.

Zie ook: Videoles van prof.dr. Piet van Midden, https://webapp.fkt.uvt.nl/bho/plugin_wiki/page/hebreeuws, les 15 De Status Constructus; <http://www.teachmehebrew.com/lesson-29.html>

De Introductie cursus Hebreeuws behoort bij de [Israël-weekbrief](#) en kan als [PDF-document](#) worden afgedrukt.